

ДО ПИТАННЯ ІКТ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Освіта дорослих у сучасних умовах соціально-економічного розвитку, стрімкого науково-технічного прогресу, глобалізації та мілітаризації суспільства є одним з визначальних факторів розвитку і становлення особистості на всіх етапах життя в новітньому середовищі.

У Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» серед основних стратегічних цілей розвитку вітчизняного інформаційного суспільства визначено такі: забезпечити комп'ютерну й інформаційну грамотність населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні всебічно розвинутої особистості; створити системи дистанційного навчання і забезпечити на їх основі ефективне впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій на всіх освітніх рівнях усіх форм навчання [1].

Для сучасної людини, незалежно від фаху, віку чи статусу, вміння використовувати комп'ютерні технології і засоби є необхідністю професійної, соціальної, особистісної самореалізації. Загальну культуру особистості визначає інформаційна культура, що виявляється вмінням: аналітично опрацьовувати інформацію, пред'являти її у зрозумілому вигляді, ефективно передавати та користуватися; використовувати комп'ютер та інші технічні інформаційні засоби для самоосвіти і підвищення професійного рівня.

Аналіз теоретичних та методичних аспектів освіти дорослих відображений в працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, зокрема: С. Болтівець, М. Громкова, Г. Даркенвальд, В. Дрейвс, І. Колеснікова, Л. Лукянова та інших.

У роботах окремих дослідників – Л. Артемової, Г. Ващенко, С. Вітвицької, М. Громкової, С. Змеєва, К. Каппам, М. Ноулза, та ін. досліджено джерела та специфічні ознаки андрагогіки як науки особистої самореалізації людини протягом всього її життя.

Проблемами впровадження комп'ютерних технологій у професійну підготовку фахівців займалися такі вчені, як В. Безпалько, В. Биков, В. Глушков, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Машбиць, Н. Морзе, І. Цідило та ін.

Проте, особливості використання комп'ютерних технологій в освіті дорослих, ще недостатньо вивчено.

Метою статті є виокремити основні освітні функції, особливості психічних процесів та напрями використання ІКТ дорослими учнями.

Необхідність розвитку освіти дорослих в Україні обумовлена динамікою соціального і науково-технічного прогресу, особливостями демографічних процесів, змінами в змісті і характері праці та суспільної діяльності людей, збільшенням вільного часу і можливостей його раціонального використання.

Робота з дорослою аудиторією вимагає врахування ряду психологічних процесів, зокрема уваги, пам'яті, працездатності.

Розділяють учасників освітнього процесу дорослих на три вікові категорії: до 25-и років; від 25 до 45 років та від 45 і старші[3].

Перша категорія визначається здобуттям освіти для отримання фаху у класичних навчальних закладах різних рівнів. Дана категорія характеризується високою продуктивністю психічних процесів, але малим життєвим досвідом, несформованістю орієнтирів і цінностей, відсутністю високої мотивації.

Друга категорія зорієнтована на підвищення кваліфікації або зміни у фаху, кар'єрний ріст, матеріальне забезпечення. У них вже є життєвий досвід, сформовані орієнтири і цінності, висока продуктивність психічних процесів.

Для третьої категорії пріоритетним є збереження соціального та фахового статусу, великий життєвий досвід, проте продуктивність психічних процесів знижується. Зменшується працездатність, послаблюється увага та пам'ять, проте зберігається мотивація до навчання.

Особливості психічних процесів також визначаються:

- віком та статтю;
- дорослістю і зрілістю;
- віковими кризами;
- корекцією цінностей та орієнтирів у житті;
- життєвими пріоритетами, пошуком сенсу буття;
- потребою самовдосконалення, самозбереження та самореалізації;
- необхідністю бути потрібним комусь.

Ці обставини привели до виникнення у старшого покоління потреби в перепідготовці і отриманні нових навиків, оскільки фахівці масових професій виявилися неконкурентоспроможними через свою

ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

недостатню підготовку. Освіта дорослого населення одержала подальший розвиток також у зв'язку зі світовою фінансовою кризою і необхідністю перепідготовки та навчання безробітних, інвалідів, звільнених в запас та демобілізованих військовослужбовців, переселенців, інших категорій населення.

Увага до освіти дорослих в нашій країні викликана також запитами ринку праці, головними вимогами якого до фахівця стають компетентність і професіоналізм. Так, ознаками сучасної фахової діяльності є:

- інтелектуальність;
- висока професійна компетентність;
- володіння широким спектром знань з дотичних професій;
- інноваційність;
- креативність;
- творчість;
- мобільність.

З огляду завдань і мети освіта дорослих направлена на виконання різноманітних функцій.

Серед професій майбутнього пріоритетною є сфера ІТ-технологій, що охопить третину вакансій.

Володіння знаннями та вміннями використання комп'ютерних засобів є необхідною компетенцією більшості професій, що є на ринку праці. Проте, проблема використання комп'ютерних технологій в

освіти дорослих ще недостатньо вивчена.

Під час викладацької роботи на курсах "Регіонального центру комп'ютерного навчання та іноземних мов", які діють у м. Тернопіль, нами було проведено анкетування з метою визначення інтересу дорослих учнів. Дослідження показало, що у всіх вікових категорій слухачів найбільше користуються попитом курси "Офісні програми", "Графічні редактори", "Ази", "Відеообробка". Для вікової категорії «45+» найактуальнішим є курс "Ази". Молодше покоління виявляє інтерес до вивчення курсу офісних програм зокрема в «хмарних» технологіях, а саме у сервісах Google.

Важлива роль комп'ютерних засобів для дорослого населення і у соціальній сфері, адаптуючи їх до потреб життєдіяльності. Основні види затребуваності ІКТ подані у таблиці 1.

Таблиця 1.

Види затребуваності ІКТ	
Соціальні потреби:	Професійні потреби:
1. Спілкування з рідними та друзями	1. Пошук фахової інформації
2. Пошук різнопланової інформації	2. Престиж
3. Мода	3. Залишитися на роботі
4. Самопрезентація	4. Змінити професію
5. Придбання товарів та оплата за послуги	5. Удосконалити фахові та різні компетентності
6. Дозвілля і розваги	6. Пошук роботи
7. Підвищення соціального статусу	7. Підвищити соціальний статус
8. Організація дозвілля та відпочинку	8. Забезпечити комунікації із/між колегами
9. Матеріальне забезпечення	9. Кар'єрний ріст
	10. Матеріальне забезпечення

Отже, пріоритетним у фаховій підготовці дорослого населення є вивчення комп'ютерних технологій та засобів, що охоплюють всі галузі суспільного життя, включаючи соціальний та професійний аспект. Їх навчання має низку специфічних ознак і особливостей. Перш за все, воно повинно здійснюватися індивідуально, з вибором оптимальних засобів та методів підготовки, з урахуванням психологічних особливостей навчання дорослої людини.

Це враховується при виборі форм, методів і засобів навчання. Серед форм, в залежності від мети і завдань, виділяють лабораторно-практичні заняття, семінари, ділові ігри, дискусії, курси, тренінги. Пріоритетними методами навчання є практична робота, демонстрація, ілюстрація, дискусія, метод проб та помилок, проблемних ситуацій, рефлексії і т.д.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
2. Концепція освіти дорослих в Україні / Укл.: Лук'янова Л.Б. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – 24 с.
3. Ростіанов Б. Ю. Державне управління освітою для дорослих: вітчизняний досвід новітньої історії. [Електронний ресурс] / Б. Ю. Ростіанов. — Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua>

Процик О.

Науковий керівник – доц. Бочар І.Й.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Постановка проблеми. Аналіз світових тенденцій у галузі професійно-педагогічної освіти засвідчує зростання вимог до педагогічного професіоналізму і особистих якостей вчителя. На думку вчених, основними проблемами, з якими зустрічатимуться вчителі у цьому тисячолітті, є:

- постійне ускладнення змісту освіти, гарантування високого рівня освітніх стандартів;
- вміння оцінювати знання та правильно використовувати критерії їх оцінки;
- самостійна постановка і вирішення творчих і дослідницьких завдань; ускладнення проблем виховання;
- безперервне оволодіння прогресивними технологіями навчання і виховання, новими досягненнями вітчизняного і зарубіжного досвіду;
- розв'язання складних професійно-педагогічних проблем, які вимагають інтеграції знань, практичних умінь і навичок із таких суміжних з педагогікою наук, як філософія, психологія, медицина, релігієзнавство, економіка, правознавство, кібернетика та ін.;
- робота в єдиному інформаційному середовищі, що передбачає раціональне використання інформаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Мета роботи – описати критерії оцінювання знань студентів при вивченні дисципліни «Основи охорони праці».

Реалізація результатів роботи. Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни «Основи охорони праці» включає поточний контроль успішності, модульний контроль та складання підсумкового екзамену.

За рейтинговою системою оцінювання

Для визначення академічних успіхів студентів денної форми навчання за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, використовується єдина бальна система розрахунків рейтингових балів за шкалою Академії з обов'язковим їх переведенням до національної шкали та шкали ЄКТС (таблиця 1).

Таблиця 1.

Національна шкала та шкала ЄКТС

За шкалою Академії	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС	Рівень компетентност	Критерії оцінювання
90 - 100	5 “відмінно”	A	Високий (творч 1-Й)	Особа, що навчається, виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування і нахили.
82-89	4 “добре”	B	Достатній (конструктивн о-варіативний)	Особа, що навчається, вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
74-81		C		Особа, що навчається, вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати Інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок.